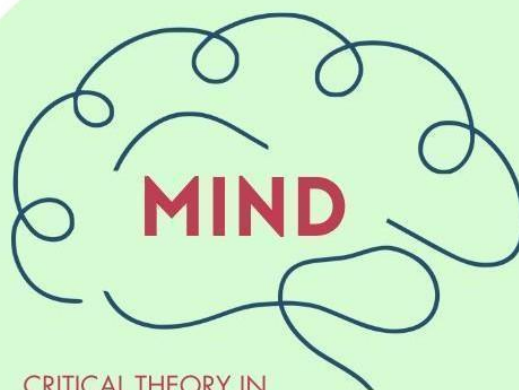

Izvedbeni plan

za edukatore odraslih na temu razvoja kritičkog mišljenja u neformalnom obrazovanju

CRITICAL THEORY IN
ADULT EDUCATION PRACTICE:
EMPOWERMENT FOR CRITICAL ACTIONS

Co-funded by
the European Union

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein. Project number: 2023-1-LT01-KA220-ADU-000153426.

Financirano od strane Europske unije. Međutim, izneseni stavovi i mišljenja pripadaju isključivo autoru(ima) i ne odražavaju nužno stavove Europske unije ili Nacionalne agencije. Ni Europska unija ni Nacionalna agencija ne mogu se smatrati odgovornima za njih.

Ovaj intelektualni rezultat (IO4) osmislilo je i razvilo Strateško partnerstvo u projektu „MIND - Krićka teorija u praksi obrazovanja odraslih: osnaživanje za krićko djelovanje”.

Hvala svim partnerima na dragocjenom doprinosu:

Šiuolaikinių didaktikų centras, LT

Centar za razvoj obrazovanja, LV

Ustanova za obrazovanje odraslih Dante, HR

Academia de Studii Economice din Bucuresti, RO

Autori: Daiva Penkauskienė, Sandra Kalniņa, Antonela Marjanušić, Ivone Mataija, Daniela Elena Dumitru, Ramona Richiteanu-Nastase, Minciu Mihaela

Logotip i izgled je dizajnirao DANTE

© Erasmus+ konzorcij projekta “MIND - Krićka teorija u praksi obrazovanja odraslih: osnaživanje za krićko djelovanje”.

Ovo djelo licencirano je pod Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 međunarodnom licencom. Da biste vidjeli kopiju ove licence, posjetite <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/> ili pošaljite pismo na Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, SAD.

Prosinac 2024.

Sadržaj

Sadržaj	3
Uvod	4
Opće informacije	4
Glavni koncepti programa	6
Moduli i duljina programa	7
Razvoj sklonosti i vještina kritičkog mišljenja u svakom od modula	8
M1: ŠTO JE KRITIČKO MIŠLJENJE U OBRAZOVANJU ODRASLIH	10
Ciljevi	10
Očekivani rezultati	10
Proces rada	10
M2: PORTET KRITIČKOG MISLIOCA	13
Ciljevi	13
Očekivani rezultati	13
Proces rada	13
M3: VRIJEDNOST KRITIČKOG RAZMIŠLJANJA ZA INDIVIDUALNU DOBROBIT	15
Ciljevi	15
Očekivani rezultati	15
Proces rada	15
M4.1: VRIJEDNOST KRITIČKOG MIŠLJENJA ZA ZAJEDNICU	19
Ciljevi	19
Očekivani rezultati	20
Proces rada	20
M4.2: VRIJEDNOST KRITIČKOG MIŠLJENJA ZA ZAJEDNICU	24
Ciljevi	24
Očekivani rezultati	24
Proces rada	24
M5: VRIJEDNOST KRITIČKOG MIŠLJENJA ZA DRUŠTVO Kultura i moć: Dijalog pojedinca i djela umjetnosti (aspekt materijalne kulture)	28
Ciljevi	28
Očekivani rezultati	28
Proces rada	28

Uvod

Opće informacije

Ovaj je program namijenjen voditeljima i kreatorima, predavačima, trenerima i svima koji rade s odraslim učenicima u programima neformalnog obrazovanja odraslih u različitim kontekstima. Program ima za cilj pružiti jasne metodološke smjernice za razvoj kritičkog mišljenja među različitim odraslim skupinama i modelirati njegov proces pružanjem konkretnih koraka za provedbu.

Program se temelji na najboljim saznanjima iz znanosti, načinu na koji odrasli najbolje uče te na razvoju metodologija kritičkog mišljenja, odnosno socijalnog konstruktivizma, pragmatizma i kritičke pedagogije

(više: <https://dante-eu.com/wp-content/uploads/2026/02/1-Compendium-booklet-in-CRO.pdf>)

Sva ta "mudrost" objedinjena je u 5 faza "Okvira modela MIND":

- 1.faza: POBUĐIVANJE interesa učenika za ideju, pitanje, problem ili temu te poticanje volje za daljnjim istraživanjem i dubljim promišljanjem.
- 2.faza: KLJUČNO PROPITIVANJE PRETHODNOG ZNANJA, ISKUSTVA, INTUICIJE za stvaranje pretpostavki, hipoteze o pitanju, ideji, problemu, problemu.
- 3 faza: RAZUMIJEVANJE novog sadržaja, proučavanje i dublje zadiranje u pitanje, ideju, problem, temu.
- 4. faza REFLEKSIJA I METAKOGNICIJA koje dovode do vrednovanja i ponovnog vrednovanja prethodno održanih uvjerenja i stavova.
- 5.faza: DONOŠENJE ODLUKA I DJELOVANJE koje proizlazi iz prethodno iskusnog procesa, prošlo je kroz 1-4 faze.

Okvir
modela
MIND

1
2
3
4
5

Potpuni opis "okvira modela MIND" i njegovih faza možete pronaći ovdje: https://dante-eu.com/wp-content/uploads/2026/02/3-MIND-MODEL_HR_FINAL.pdf

Proces učenja je sekvencijalan, korak po korak. Ponavlja se tijekom cijelog programa koji se sastoji od pet modula:

- **M1:** Što je kritičko mišljenje u obrazovanju odraslih?
- **M2:** Portret kritičkog mislioca

- **M3:** Vrijednost kritičkog mišljenja za pojedinca
- **M4:** Vrijednost kritičkog mišljenja za zajednicu
- **M5:** Vrijednost kritičkog mišljenja za društvo

Svaki modul pruža priliku za istraživanje suštine kritičkog mišljenja i važnosti njegovog razvoja te za razumijevanje njegovih implikacija, kao i vrijednosti za obrazovanje odraslih na individualnoj, zajedničkoj i društvenoj razini. Duljina svakog modula izračunava se u akademskim satima i približna je: od do. Može se razlikovati ovisno o načinu njegove isporuke - uživo (na licu mjesta) ili kontaktom na daljinu (izvan lokacije); individualnom studiju ili grupnom radu; te spremnosti i iskustvu provoditelja programa, kako učitelja tako i učenika.

Prva dva modula su bitna jer uvode ključne koncepte. Stoga se predlaže da počnete s njima i da ih ne preskačete. Ako predloženi materijal nije prikladan ili nije dovoljno relevantan, može se zamijeniti drugim materijalom koji je u skladu s ciljevima modula.

Treći, četvrti i peti modul su neobavezni, kao i teme predložene za njihovu provedbu. Nastavnici odraslih mogu slobodno odlučiti koji je od tri modula najrelevantniji za koga i kada. Prilikom odabira materijala za module predložemo odabir tema koje su relevantne za određeno vrijeme i kontekst, tako da su angažirane, dvosmislene i potiču kritičko razmišljanje.

Glavni koncepti programa

KRITIČKO MIŠLJENJE: etimološko značenje „*kritikos*“ (gr.) kako bi se moglo prosuđivati, „*krinein*“ (gr.) - kako bi se razdvojilo, odlučilo: <https://www.etymonline.com/word/critical>.

Za stare Grke to se smatralo sposobnošću donošenja odluke na temelju određenog standarda. U današnjem kontekstu shvaća se kao skup specifičnih sklonosti i vještina osobe koje se manifestiraju u kontekstu razmišljanja - pomaže u razumijevanju i odlučivanju što je istinito, a što lažno, što ispravno, točno ili pogrešno. Više definicija možete pronaći: <https://dante-eu.com/wp-content/uploads/2026/02/1-Compendium-booklet-in-CRO.pdf>

RAZVOJ KRITIČKOG MIŠLJENJA: To je dobro organiziran proces poučavanja i učenja koji gradi i razvija znanje, vještine kritičkog mišljenja i dispozicije osobe u kontekstu formalnog i neformalnog obrazovanja.

VJEŠTINE KRITIČKOG RAZMIŠLJANJA: sposobnost osobe da tumači, analizira, sintetizira, procjenjuje bilo koju vrstu informacija, donosi zaključke temeljene na dokazima, promišlja, samoregulira i donosi kritičke prosudbe. Više informacija možete pronaći na: <https://dante-eu.com/wp-content/uploads/2026/02/1-Compendium-booklet-in-CRO.pdf>

DISPOZICIJE KRITIČKOG MIŠLJENJA: stavovi ili navike uma osobe koja je sastavni dio njihovih uvjerenja i postupaka. Radoznalost, otvorenost, analitičnost, sustavnost, intelektualna empatija, ustrajnost, povjerenje u razum obavještavaju kritički promišljenu osobu. Više informacija možete pronaći na: <https://dante-eu.com/wp-content/uploads/2026/02/1-Compendium-booklet-in-CRO.pdf>

POBUĐIVANJE: lat: *ēvocāre* - namamiti, namamiti; prizvati, evocirati. U kontekstu kritičkog razmišljanja, **evokacija** znači prizivanje, evociranje prethodnog znanja i iskustva te poticanje interesa za dublje istraživanje i daljnje učenje.

RAZUMIJEVANJE: jednostavno, to znači radnju shvaćanja značenja ideje, problema, problema. Kritičko razumijevanje znači korištenje strategija i metoda aktivnog razmišljanja koje pomažu kontrolirati i upravljati procesom razmišljanja, a razumijevanje onoga što je već poznato, nepoznato, nejasno, pod znakom je pitanja, dvojbe itd.

ODRAZ: jednostavno značenje je slika koja se može vidjeti u vodi ili u ogledalu; i proces kojim se svjetlost i toplina šalju natrag s površine i ne prolaze kroz nju(<https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/reflection>). Kritička refleksija znači propitivanje i preispitivanje vlastitih uvjerenja, stavova i znanja te sposobnost sagledavanja sebe u „novom svjetlu“.

METAKOGNICIJA: jednostavno rečeno, to je razmišljanje o vlastitom razmišljanju. U kontekstu kritičkog mišljenja, to znači biti svjestan vlastitog razmišljanja, biti u stanju razumjeti proces i obrasce vlastitog razmišljanja. Metakognicija ide ruku pod ruku s kritičkim promišljanjem i dovodi do procesa preispitivanja i promjene.

Moduli i duljina programa

Moduli	Provedba	Teme	Vrijeme učenja na licu mjesta ili izvan njega	Vrijeme učenja	Ukupno

			akademski sati		
M1: Što je kritičko mišljenje u obrazovanju odraslih?	Obavezan	Koncept(i) kritičkog mišljenja	5	3	8
M2: Portret kritičkog mislioca	Obavezan	Osobine kritički promišljene osobe: vještine i sklonosti	5	3	8
M3: Vrijednost kritičkog mišljenja za pojedinca	Opcionalno	Ja i stvarnost; izbor i moralne dileme; sreća i dobrobit	5	2	7
M4: Vrijednost kritičkog mišljenja za zajednicu	Opcionalno	Tolerancija i suočavanje; Granice i inkluzivnost; Tradicije i inovacije	5	2	7
M5: Vrijednost kritičkog mišljenja za društvo	Opcionalno	Globalizacija i etnička pripadnost; Okoliš i građanska progresija; Kultura i moć; Sloboda i odgovornost	5	2	7
Ukupno:			25	10	35

Razvoj sklonosti i vještina kritičkog mišljenja u svakom od modula

SKLONOSTI KRITIČKOG MIŠLJENJA					
Faze okvira	M1	M2	M3	M4	M5
Pobuđivanje	Znatiželja Točnost	Jasnoća	Analitičnost	Znatiželja	Znatiželja Točnost
Ključno propitivanje prethodnog znanja, iskustva i intuicije	Otvorenost Točnost	Točnost	Otvorenost Intelektualna empatija Jasnoća Točnost	Otvorenost	Otvorenost Točnost
Razumijevanje	Analitičnost i sistematičnost	Analitičnost i sistematičnost	Jasnoća Točnost Intelektualna autonomija Povjerenje u razum	Analitičnost	Analitičnost Intelektualna hrabrost Upornost sustavnosti
Refleksija i metakognicija	Jasnoća	Otvorenost	Povjerenje u razum Intelektualna autonomija Pozornost	Jasnoća	Autonomija, jasnoća
Donošenje odluka i djelovanje	Autonomija	Autonomija	Intelektualna hrabrost Jasnoća Točnost Otvorenost	Intelektualna empatija	Intelektualna empatija Autonomija

Vještine kritičkog mišljenja.					
Faze okvira	M1	M2	M3	M4	M5
Pobuđivanje	Tumačenje	Objašnjenje	Tumačenje Analiza	Tumačenje	Radoznalost, tumačenje
Ključno propitivanje prethodnog znanja, iskustva i intuicije	Tumačenje Objašnjenje	Tumačenje Objašnjenje	Analiza objašnjenja evaluacije	Tumačenje Objašnjenje	Tumačenje Objašnjenje
Razumijevanje	Analiza Sinteza Zaključivanje	Analiza Sinteza Zaključivanje	Zaključak o evaluaciji Samoregulacija i objašnjenje	Analiza Sinteza Zaključivanje	Analiza Sinteza Zaključivanje
Refleksija i metakognicija	Evaluacija Refleksija Samoregulacija	Evaluacija Refleksija Samoregulacija	Samoregulacija	Evaluacija Refleksija Samoregulacija	Evaluacija Refleksija Samoregulacija
Donošenje odluka i djelovanje	Zaključak o evaluaciji	Zaključak o evaluaciji	Evaluacija o samoregulaciji	Zaključak o evaluaciji	Evaluacija

**Materijali za
izobrazbu**

[1. UVOD: Prezentacija za trening \(slajdovi\)](#)

M1: ŠTO JE KRITIČKO MIŠLJENJE U OBRAZOVANJU ODRASLIH

Ciljevi

1. Upoznavanje /produbljivanje znanja o konceptu kritičkog mišljenja.
2. Otkrivanje međusobne povezanosti obrazovanja odraslih i razvoja kritičkog mišljenja.
3. Izgraditi osobni odnos s konceptom kritičkog mišljenja.

Očekivani rezultati

Do kraja modula edukatori odraslih:

1. Moći će konceptualizirati kritičko mišljenje.
2. Razumijeti će važnosti kritičkog mišljenja u obrazovanju odraslih.
3. Moći će formulirati osobne koncepte kritičkog mišljenja.

Proces rada

Faze MIND okvira	Savjeti za aktivnosti/zadatke	Strategije/metode
 Pobuđivanje	Neka učenici generiraju različite ideje, mišljenja o konceptima kritičkog mišljenja na temelju svog prethodnog znanja, iskustva, mašte, usmeno ili u pisanom obliku. <i>Po meni, kritičko mišljenje je....</i>	Mozgalica (brainstorm) Ključne riječi Citati savjeta itd.
 Ključno propitivanje prethodnog znanja, iskustva i intuicije	Neka učenici dijele svoje pretpostavke o konceptu kritičkog mišljenja i raspravljaju o tome na čemu se temelje, dijele ono što se još mora/želi naučiti. <i>Mislim da je tako, zbog...</i> <i>Pročitao sam.... / vidio.... / promatrao....</i>	Diskusija Uparite i podijelite K.W.L
 	Dopustite učenicima da se dublje udube u temu radeći s novim materijalom – tekstualnim ili vizualnim, koristite predložene strategije čitanja i/ili vizualne strategije	I.N.S.E.R.T

Faze MIND okvira	Savjeti za aktivnosti/zadatke	Strategije/ metode
Razumijevanje		Mentalna mapa Zagonetka itd.
 Refleksija i metakognicija	Neka učenici ocjenjuju i ponovno procjenjuju prethodno stečeno znanje, uvjerenja i stavove, kao i cjelokupni proces učenja usmeno <i>Ranije sam razmišljao, sada mislim....</i> <i>Sada mislim da...</i>	K.W.L Otvorena pitanja itd.
 Donošenje odluka i djelovanje	Neka učenici sami definiraju koncept kritičkog mišljenja usmeno ili/i u pisanom obliku. <i>Moj koncept kritičkog mišljenja je....</i>	Slobodno pisanje Refleksivni esej "Sačuvaj zadnju riječ za mene" itd.
 Predloženi materijali za rad (za samostalno učenje i/ili grupno učenje)	Za pregled koncepta kritičkog mišljenja: • https://plato.stanford.edu/entries/critical-thinking/?fbclid=IwAR3qb0fbDRba0y17zj7xEfO79o1erD-h9a-VHDebal73R1avtCQC�rFDwK8 Za razumijevanje pitanja značenja i razvoja kritičkog mišljenja u obrazovanju odraslih: • https://newprairiepress.org/cgi/viewcontent.cgi?article=2363&context=aerc • https://www.academia.edu/4771153/CRITICAL_THINKING_SKILLS_IN_ADULT_LEARNERS Za razumijevanje osobne vrijednosti kritičkog mišljenja: https://generalassemb.ly/blog/why-critical-thinking-is-essential-for-your-personal-and-professional-success/ Za razumijevanje međusobne povezanosti učenja odraslih, kritičkog razmišljanja i donošenja odluka: • https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ917394.pdf	

Faze MIND okvira	Savjeti za aktivnosti/zadatke	Strategije/ metode
	Za razumijevanje važnosti odgovornosti za samostalno učenje i kritičko razmišljanje: • https://www.researchgate.net/publication/254075067_Critical_Thinking_and_Self-Directed_Learning_in_Adult_Education_An_Analysis_of_Responsibility_and_Control_Issues	
Napomena za edukatore odraslih	Odabrani materijal trebao bi objasniti/produbiti/proširiti/ proširiti razumijevanje koncepata kritičkog mišljenja i njegovu povezanost s obrazovanjem odraslih. Predlažemo korištenje našeg izbora materijala. Međutim, moguće je koristiti i druge materijale sličnog značenja. Složenost materijala ovisi o profilu učenika. Neki materijali mogu se dodijeliti za samostalno učenje, posebno kada je vrijeme kratko. U tom se slučaju može koristiti preokrenut pristup u učionici, gdje se učenicima daje zadatak da unaprijed rade s materijalom. Međutim, zadatak mora biti formuliran vrlo jasno, a polaznicima se moraju dati jasne upute i podrška tijekom razdoblja samostalnog učenja.	
Materijali za izobrazbu	MODUL 1: Prezentacija treninga (slajdovi) Modul 1: faza RAZUMIJEVANJA: Tekst: Koncept kritičkog mišljenja: Pitanje definicije	

M2: PORTET KRITIČKOG MISLIOCA

Ciljevi

1. Upoznavanje s vještinama kritičkog mišljenja i sklonostima.
2. Analizirati "portrete" osobnosti i prepoznati njihove kritičke misli.
3. Procijeniti nečije vještine i sklonosti kritičkom mišljenju.
4. Sastaviti popis vještina i sklonosti kritičkom mišljenju koje treba poboljšati.

Očekivani rezultati

Do kraja modula edukatori odraslih:

1. Imenovati vještine i dispozicije kritičkog mišljenja, razumjeti razlike i međusobne odnose između njih.
2. Za primjenu stečenih znanja o vještinama kritičkog mišljenja i dispozicijama u praktičnim zadacima, uspostaviti veze s osobnim iskustvom.
3. Kritički promišljati i preispitivati osobne vještine i sklonosti.
4. Donositi odluke o osobnom poboljšanju.

Proces rada

Faze MIND okvira	Savjeti za aktivnosti/zadatke	Strategije/metode
 Pobuđivanje	Neka učenici naprave popis osobnih osobina koje obavještavaju kritički osviještene ljude (pojedinačno/u parovima ili skupinama).	Mozgalica (brainstorm)
 Ključno propitivanje prethodnog znanja, iskustva i intuicije	Neka učenici dijele svoje popise i raspravljaju, raspravljaju o svom izboru, ovisno o svom prethodnom znanju, iskustvu i intuiciji.	Diskusija Uparite i podijelite
 Razumijevanje	Dopustite učenicima da dublje uđu u temu radeći s novim materijalom – tekstualnim ili vizualnim, koristite predložene strategije čitanja i/ili vizualne strategije (na primjer, biografije, intervjue, filmove, videozapise itd.).	Dvostruki dnevnik

Faze MIND okvira	Savjeti za aktivnosti/zadatke	Strategije/ metode
	Omogućite učenicima da se vrate na svoj prethodno sastavljeni popis, pregledaju ga i dodaju.	Kontrolni potpis
 Refleksija i metakognicija	Neka učenici procijene svoje vještine i sklonosti, te razmisle o njima.	Pukov dijagram
 Donošenje odluka i djelovanje	Neka učenici donesu opravdanu odluku o vještinama i raspoloženju koje treba poboljšati iz osobnih ili profesionalnih razloga.	Vennov dijagram Slobodno pisanje Refleksivni esej
 Predloženi materijali za rad (za samostalno učenje i/ili grupno učenje)	Za upoznavanje s predstavnikom kritičke pedagogije Paulom Freireom. Intervju pruža uvid u značenje i misiju kritičkog mišljenja. To je dobar primjer dispozicija kritičkog mislioca koje su uočljive, prisutne u samom Paulu Freireu. - Intervju s Paulom Freireom https://www.youtube.com/watch?v=U8aExMg8foA Za analizu govora u potrazi za vještinama i sklonostima kritičkog mišljenja: 7 poznatih govora koji su promijenili svijet: https://get.goreact.com/resources/famous-speeches-that-changed-the-world/ - Cijeli govor Grete Thunberg svjetskim čelnicima na summitu UN-a o klimatskim promjenama: https://www.youtube.com/watch?v=KAJsdqTPJpU	
 Napomena za edukatore odraslih	Odabrani materijal treba biti ilustrativan u smislu vještina i dispozicija kritičkog mišljenja. Učenici mogu analizirati "portrete" poznatih ličnosti, nacionalnih heroja, običnih ljudi iz lokalnih zajednica, članova obitelji, rođaka itd. Složenost materijala ovisi o profilu učenika. Neki materijali mogu se dodijeliti za samostalno učenje.	
	Modul 2: Prezentacija treninga Faza razumijevanja: Popis vještina kritičkog mišljenja i dispozicija (slajdovi) Faza razumijevanja: Kontrolni popis (slajdovi)	

Faze MIND okvira	Savjeti za aktivnosti/zadatke	Strategije/ metode
Materijali za izobrazbu	4. Faza razumijevanja: Tekst "Imam san", govor velečasnog Matina Luthera Kinga JR. (dokument) 5. Faza refleksije i metakognicije: Paukov dijagram (sheme)	

M3: VRIJEDNOST KRITIČKOG RAZMIŠLJANJA ZA INDIVIDUALNU DOBROBIT

Ciljevi

1. Opisati koncept dobrobiti i njegove implikacije.
2. Primjer su dvije dimenzije dobrobiti (afektivna i kognitivna).
3. Uspostaviti veze između koncepta kritičkog mišljenja i dobrobiti.

Očekivani rezultati

Do kraja modula edukatori odraslih:

1. Moći će okarakterizirati koncept dobrobiti.
2. Razumjet će važnost pristupa dobrobiti u obrazovanju odraslih.
3. Moći će analizirati stanje dobrobiti i povezati se s kritičkim razmišljanjem polazeći od osobnih iskustava.

Proces rada

Faze MIND okvira	Savjeti za aktivnosti/zadatke	Strategije/metode
 Pobuđivanje	Pozovite učenike da izraze različite ideje i mišljenja o konceptu dobrobiti, oslanjajući se na prethodne informacije kao i na svoja iskustva: 1. Pitajte sudionike: "Koja je prva stvar koja vam padne na pamet kada razmišljate o dobrobiti?" 2. Postavite sudionicima sljedeća pitanja (ovim redoslijedom): • Razmislite o događaju/situaciji u kojoj doživljavate sreću / dobar osjećaj. • Što je potaknulo situaciju? • Kako se sve dogodilo ? • Koji je bio rezultat? Budući da želimo da sudionici kritički razmisle o svom iskustvu, zamolimo ih da pronađu nešto što nije bilo	Ključne riječi Generiranje ideja Diskusija Slido/MentiMet Uradi sam Kolačić sreće

Faze MIND okvira	Savjeti za aktivnosti/zadatke	Strategije/ metode
	tako dobro u prethodnom događaju, iako se to smatralo pozitivnim događajem. 3. Postavite sudionicima sljedeća pitanja (ovim redoslijedom): • Razmislite o događaju/situaciji u kojoj doživljavate tugu/negativan osjećaj. • Što je potaknulo situaciju? • Kako se sve dogodilo ? • Koji je bio rezultat? Zamolite sudionike da pronađu nešto što je bilo pozitivno u prethodnom događaju, iako se to smatralo negativnim događajem. Projicirajte znak <i>yin yang</i> kako biste u sljedećoj fazi (intuicija) olakšali shvaćanje da se svaka situacija može tumačiti nijansirano. Uradi sam- kolačići sreće: sudionici će izdvojiti "kolačić" (komad presavijenog praznog papira) koji će se čuvati do kraja radionice. Dodaju (lijepe) papiriće s idejama / mislima oko njih tijekom modula. Na kraju radionice sudionici će napisati poruku koju će ponijeti sa sobom ili pokloniti nekome drugome. Potaknite učenike da uspostave veze između dobrobiti i kritičkog mišljenja na temelju svog prethodnog znanja. Obje aktivnosti mogu biti usmene i pisane.	
Ključno propitivanje prethodnog znanja, iskustva i intuicije	1. Polaznici će polagati dva testa: • Zadovoljstvo životnim inventarom (Ed Diener). • Test usmjerenosti na život (LOT-R). 2. Učenici će pojedinačno sastaviti popis od 5 stvari koje ih čine sretnima/koje ih čine da se osjećaju dobro. Timski rad: 2 člana. Nakon toga će odabrati 2 od ovih (5 stvari) za koje je potrebno manje od 5 minuta da dožive dobrobit.	K.W.L Vježbe temeljene na odluci (koga biste odabrali?) Diskusija Esej/reflektivni časopisi Osobno pripovijedanje Slido/MentiMeter

Faze MIND okvira	Savjeti za aktivnosti/zadatke	Strategije/ metode
	Dijelit će popis sa svojim partnerom. Od njih će se tražiti da odluče postoji li nešto što im odgovara na ovom popisu. 3. Rasprava o agenciji (kontroli): "Mislite li da je dobrobit pod vašom kontrolom?" U prvom dijelu (primijenjeni testovi) sudionici će shvatiti da se optimizam kao i druge osobne karakteristike mogu objektivno mjeriti, ali način na koji tumačimo kvantitativne rezultate je kontekstualan i relativan u odnosu na uvjete svake osobe. To jest, moramo kritički razmišljati o svim rezultatima koji se tiču našeg osobnog života. Drugi i treći dio odnose se na razmjenu iskustava. To uključuje korištenje kritičkog mišljenja u referentnoj skupini. Dopustite učenicima da podijele svoje stavove o dobrobiti i utjecaju kritičkog mišljenja, opravdavajući informacije, iskustva koja su razmotrili. Pitajte učenike koje informacije/ pojmove žele produbiti o dobrobiti i njihovoj implicitnoj poveznici s kritičkim razmišljanjem.	Ispitivanje: <i>Kako to misliš...?</i> <i>Možete li objasniti zašto?</i> <i>Kako to uspijevate...?</i> <i>Postoje li drugi koji to potvrđuju?</i> itd.
 Razumijevanje	1. Do ove faze stvorena je određena "napetost" i sudionici imaju pregled kritičkog razmišljanja o konceptu blagostanja. Nakon rasprave o tome kako definirati pojam dobrobiti, sudionicima će se dati dokument u kojem se daje nekoliko definicija/pristupa pojmu dobrobiti, a objašnjene su i dimenzije dobrobiti. Omogućite učenicima da detaljnije istraže teme koristeći novi materijal (članke, knjige, videozapise itd.), potičući razmjenu ideja među učenicima. Omogućiti učenicima da rade pojedinačno zajedno radi boljeg razumijevanja koncepta dobrobiti, njegove povezanosti s kritičkim razmišljanjem i njegovim implikacijama. 2. Nastavnik će objasniti Ellisov reinterpretirani dijagram, iz kojeg će sudionici shvatiti da instalacija dobrobiti ovisi o korištenju kritičkog mišljenja	I.N.S.E.R.T Diskusija Ispitivanje: <i>Sada kada razmišljate o tome, jesu li vaši osjećaji više uređeni?</i> <i>Mislite li da vaša dobrobit ovisi o tome koliko dobro razumijete stvari?</i> itd.

Faze MIND okvira	Savjeti za aktivnosti/zadatke	Strategije/ metode
	između pokretačkog događaja i stvarnog ponašanja subjekta.	
Refleksija i metakognicija	Dopustite učenicima da razmisle i procijene prethodno sadržane informacije o proučavanim konceptima, tako da postanu aktivni sudionici, a ne samo pasivni primatelji znanja o dobrobiti. Zamoliti ćemo polaznike da pojedinačno izvrše sljedeće zadatke: • 3 stvari na kojima ste zahvalni: Navedite tri aspekta života koji vam trenutačno donose osjećaj dobrobiti. • 2 Područja za poboljšanje: Identificirajte dva područja u svom životu u kojima osjećate da bi dobrobit mogla biti ojačana. • 1 Djelotvoran cilj: Napišite jednu malu, realističnu radnju koju možete poduzeti ovog tjedna kako biste poboljšali svoju dobrobit u jednom od tih područja.	K.W.L. 3-2-1 Provjera dobrobiti
Donošenje odluka i djelovanje	Uradi sam Kolačić sreće 1. Učenici će napisati poruku koju će ponijeti sa sobom ili je pokloniti nekom drugom. Tijekom obuke, sudionici mogu promatrati ili razmišljati o drugoj osobi koja će imati koristi od poruke napisane na kolačićima sreće. Stoga bi se mogli odlučiti odreći svog "bogatstva", "svog osobnog kolačića sreće". 2. Kao alternativu, pomiješajte kolačiće sreće u "košari" i ponovno izvucite. Na taj će način svaka osoba dobiti "sretnu poruku". Neka učenici razviju vlastitu definiciju koncepta dobrobiti i implikacije kritičkog razmišljanja o njoj.	Uradi sam Kolačić sreće Slobodno pisanje Refleksivni esej Popis zadataka (važna/hitna os)
Predloženi materijali za rad	Za pregled koncepta dobrobiti: • Rojas, M. (2019) Well-Being and Its Conceptualization, <i>Well-Being in Latin America: Drivers and Policies</i>, 19-30, doi: 10.1007/978-3-030-33498-7_3. Za detaljnije razumijevanje različitih vrsta dobrobiti, kao i za utvrđivanje veze između dobrobiti i sreće, zadovoljstvo životom:	

Faze MIND okvira	Savjeti za aktivnosti/zadatke	Strategije/ metode
(za samostalno učenje i/ili grupno učenje)	- Disabato, D. J., Goodman, F. R., Kashdan, T. B., Short, J. L. & Jarden, A. 2016_ Različite vrste dobrobiti? Međukulturno ispitivanje hedonističkog i eudaimoničkog blagostanja. <i>Psihološka procjena</i>. 28, 471, doi: 10.1037/pas0000209. Za dublje razumijevanje veze i utjecaja između kritičkog mišljenja i dobrobiti: - Svarcová, E. (2010), The role of critical thinking for well-being of individual and society, IDIMT-2010 : <i>INFORMATION TECHNOLOGY - HUMAN VALUES, INNOVATION AND ECONOMY</i>, 32, 323-331, https://idimt.org/wp-content/uploads/proceedings/IDIMT_proceedings_2010.pdf#page=326 Za razumijevanje veze između sreće, dobrobiti i procjene zadovoljstva životom: - Richițeanu-Năstase, E. R., i Stăiculescu, C. (2019). Jesu li ekstrovertni ljudi zadovoljniji životom? Studija slučaja Mentalno zdravlje: Global Challenges Journal, 1(1), 68-70. https://doi.org/10.32437/mhgci.v1i1.28 Za bolje razumijevanje korelacija između zadovoljstva životom i optimizma (Skala zadovoljstva životom - Ed Diener test i Test životne orijentacije): - Richițeanu-Năstase, E., Stăiculescu, C., & Lacatus, M. L. (2019). Odnos između optimizma i zadovoljstva životom: studija slučaja. U E. Soare, & C. Langa (ur.), <i>Education Facing Contemporary World Issues</i>, vol 67. European Proceedings of Social and Behavioural Sciences (str. 1023-1028). Future Academy. https://doi.org/10.15405/epsbs.2019.08.03.124	
Napomena za edukatore odraslih	Odabrani materijal trebao bi objasniti/produbiti/proširiti/ proširiti razumijevanje koncepata kritičkog mišljenja i njegovu povezanost s obrazovanjem odraslih. Predlažemo korištenje našeg izbora materijala. Međutim, moguće je koristiti i druge materijale sličnog značenja. Složenost materijala ovisi o profilu učenika. Neki materijali mogu se dodijeliti za samostalno učenje.	
Materijali za izobrazbu	1. MODUL 3: Presentacija obuke (slajdovi) 2. MODUL 3: faza RAZUMIJEVANJA: Tekst "Dobrobit" (doc) 3. MODUL3: faza EVOKACIJE: Obrazac za ispitivanje Ed Diener (doc) 4. MODUL 3: faza EVOKACIJE: Interpretacija testa Ed Diener (doc) 5. MODUL3: faza EVOKACIJE: Obrazac za ispitivanje LOT-R (doc)	

M4.1: VRIJEDNOST KRITIČKOG MIŠLJENJA ZA ZAJEDNICU

Ciljevi

1. Raspravljati o važnosti kritičkog mišljenja u dinamici zajednice.
2. Formulirati strategije za promicanje kritičkog mišljenja, naglašavajući angažman zajednice.
3. Osigurati praktične alate za nastavnike koji će usmjeravati učenike u primjeni kritičkog mišljenja na izazove zajednice.

Očekivani rezultati

Do kraja modula edukatori odraslih:

1. Analizirati ulogu kritičkog mišljenja u rješavanju pitanja zajednice vezanih uz toleranciju, konfrontaciju, tradiciju i inovacije.
2. Olakšati rasprave koje potiču učenike da ispituju svoje perspektive i perspektive drugih.
3. Primijeniti okvire kritičkog razmišljanja u praktičnim scenarijima zajednice.

Proces rada

Faze MIND okvira	Savjeti za aktivnosti/zadatke	Strategije/ metode
 Pobuđivanje	Napišite frazu "Opasnost od jedne priče" na ploči. Zamolite učenike da brzo osmisle sljedeća pitanja u parovima ili malim skupinama: <i>Što mislite da je "jedna priča"?</i> Možete li se sjetiti primjera u kojem ste vi ili netko drugi ocijenjeni na temelju jedne priče ili stereotipa? Potaknite učenike da podijele primjere iz svojih osobnih iskustava, zajednica ili medija.	Mozgalica (brainstorm)
 Ključno propitivanje prethodnog	Prikažite kratki videozapis koji ilustrira problem zajednice - upotrijebite videozapis Opasnost od jedne priče TedTalk koji je dala Chimamanda Ngozi Adichie (titlovi dostupni na engleskom, latvijskom, litavskom, rumunjskom i hrvatskom jeziku). Možete reproducirati prvih 8 minuta 18-minutnog videozapisa.	Razmislite - pronađite para - podijelite upitnik

Faze MIND okvira	Savjeti za aktivnosti/zadatke	Strategije/ metode
znanja, iskustva i intuicije	Nakon gledanja videozapisa podijelite učenike u parove kako biste raspravili sljedeća pitanja: • Jeste li ikada bili u situaciji u kojoj ste se osjećali neshvaćeno jer je netko imao ograničenu percepciju o tome tko ste? • Kakav utjecaj imaju pojedinačne priče na odnose u zajednici? • Kako nam kritičko razmišljanje može pomoći da prevaziđemo ove pojedinačne priče i stvorimo inkluzivnije zajednice? • Učenici odgovaraju na pitanja i izrađuju plakat. Zatim prezentiraju plakat vođeni sljedećim pitanjima: • Koja je središnja ideja ili odgovor na pitanje? • Što vam se posebno sviđa?	Izrada plakata Igranje uloga
 Razumijevanje	Učenici su pojedinačno pročitali članak: <i>„Zašto su granice važne i zašto je svijet bez granica fantazija”</i>. Zatim učenici raspravljaju o sljedećim pitanjima u parovima: • Koje je ključno pitanje ili argument koji članak predstavlja i kako se odnosi na teme poput tolerancije, inkluzivnosti ili granica unutar zajednica? • Koje pretpostavke ili perspektive autor donosi na temu? Postoje li predrasude i kako one mogu utjecati na poruku članka? • Kako bi se ideje ili problemi o kojima se govori u članku mogli primijeniti ili vidjeti u vašoj zajednici? Možete li se sjetiti primjera u kojima su prisutne slične situacije ili vrijednosti? • Kako kritičko razmišljanje može pomoći zajednicama u rješavanju problema navedenih u članku? Koje bi specifične vještine kritičkog razmišljanja bile vrijedne?	analiza teksta Diskusija
	Podržite učenike u procesuiranju kako se njihova percepcija kritičkog mišljenja u zajednici promijenila pitanjima kao što su:	Krug refleksije Udruženja Dixit kartica

Faze MIND okvira	Savjeti za aktivnosti/zadatke	Strategije/ metode
Refleksija i metakognicija	• Kako je ova rasprava dovela u pitanje vaše razumijevanje dinamike zajednice? • Možete li prepoznati trenutke u kojima je kritičko razmišljanje moglo pomoći u rješavanju sukoba ili potaknuti uključenost u vašoj zajednici? • Kako se vaše razumijevanje inkluzivnosti promijenilo? • Kako se vaše shvaćanje konfrontacije promijenilo? Dodatna aktivnost: • Učenici biraju Dixit karticu koja predstavlja određeni koncept zajednice, kao što su tolerancija, konfrontacija, granice, inkluzivnost, tradicija ili inovacija. Pitanja za smjernice: • Kako slika simbolizira koncept koji ste odabrali? • Kako se vaša kartica povezuje s temom zajednice?	
 Donošenje odluka i djelovanje	ARGUMENTI ZA/PROTIV Polaznici su podijeljeni u dvije skupine kako bi raspravljali ZA i PROTIV za ova pitanja: • Trebaju li lokalne vlasti dati prednost uključenosti u javnim prostorima, čak i ako to znači promjenu dugoročnih tradicija? • Trebaju li škole i društveni centri promicati kulturne tradicije koje možda ne predstavljaju sve članove zajednice? • Koje su potencijalne prednosti i nedostaci politike? • Kako politika utječe na toleranciju i uključenost? • Koje se alternativne perspektive ili rješenja mogu razmotriti? • Kako kritičko razmišljanje može pomoći u procjeni utjecaja pravila na zajednicu?	Rasprava
	Video materijal koji će se koristiti u učionici za aktivnost evociranja.	

Faze MIND okvira	Savjeti za aktivnosti/zadatke	Strategije/ metode
Predloženi materijali za rad (za samostalno učenje i/ili grupno učenje)	- Adichie, C. N. (n.d.). Opasnost od jedne priče [Video]. TED govori. https://www.ted.com/talks/chimamanda_ngozi_adichie_the_danger_of_a_single_story?subtitle=en Da biste dobili pregled kritičkog mišljenja i izgradnje zajednice: - Bettez, S.C. (n.d.). <i>Izgradnja zajednice od ključne važnosti: više od pripadanja</i>. https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ954978.pdf - Case, R., i Balcaen, P. (n.d.). Podrška zajednici kritičkih mislilaca. https://tc2.ca/uploads/PDFs/25nextsteps/September/TASS-s8.pdf <i>Poglavlje 17.</i> - <i>Analiza problema i rješenja zajednice Odjeljak 2. Kritičko razmišljanje Glavni odjeljak Kutija s alatima zajednice</i>. (n.d.). https://ctb.ku.edu/en/table-of-contents/analyze/analyze-community-problems-and-solutions/think-critically/main - Rasna pravda. (n.d.). Zaklade otvorenog društva. https://www.opensocietyfoundations.org/voices/topics/racial-justice Za detaljnije razumijevanje kritičkog mišljenja u obrazovanju i njegovog utjecaja: - Butler, H. A., & Halpern, D. F. (2020). Kritičko razmišljanje utječe na naš svakodnevni život. In <i>Cambridge University Press eBooks</i> (str. 152-172). https://doi.org/10.1017/9781108684354.008 - Halpern, D. F., i Butler, H. A. (2019). Podučavanje kritičkog mišljenja kao da naša budućnost ovisi o tome, jer ovisi. In <i>Cambridge University Press eBooks</i> (str. 51-66). https://doi.org/10.1017/9781108235631.004 - Paul, R., & Elder, L. (2021). Kritičko razmišljanje Rowman & Littlefield. - Tittle, P. (2011). Kritičko razmišljanje U e-knjigama Routledge. https://doi.org/10.4324/9780203841617 Za dodatne resurse i alate: - DePaul Teaching Commons. (2012., 26. studenog). <i>Stephen Brookfield o kreativnom i kritičkom razmišljanju</i> [Video]. YouTube. https://www.youtube.com/watch?v=Y8umk4w8kB8 - Elder, L., i Cosgrove, R. (n.d.). <i>Critical Societies: Thoughts from the Past</i>. www.criticalthinking.org. Preuzeto 19. kolovoza 2024. s	

Faze MIND okvira	Savjeti za aktivnosti/zadatke	Strategije/ metode
	https://www.criticalthinking.org/pages/critical-societies-thoughts-from-the-past/762 Hall, O. D. (2012). Kontrakulturni prostor ne opstaje: Christiania i uloga glazbe. Svezak I, 9 : 1. https://doi.org/10.4000/tom.3185	
Napomena za edukatore odraslih	Predloženi materijal odabran je kako bi podržao razumijevanje kritičkog mišljenja i njegovu povezanost s razvojem zajednice u neformalnom obrazovanju odraslih. Preporučujemo korištenje predviđenih resursa za podršku ovim ishodima učenja, ali oni se mogu zamijeniti drugim materijalima. Odabir materijala treba prilagoditi iskustvu i potrebama učenika. Neki sadržaji mogu biti prikladni za vođenu nastavu, dok se drugi mogu dodijeliti za samostalno učenje kako bi se istražila tema.	
Materijali za izobrazbu	1. MODUL 4.1: Presentacija obuke (slajdovi) 2. MODUL 4.1: faza RAZUMIJEVANJA: Tekst „Op-Ed: Zašto su granice važne i svijet bez granica fantazija“ (doc) 3. MODUL 4.1: faza RAZUMIJEVANJA: Tekst „Nakon 38 napada na umjetnost, klimatski prosvjednici upali su u zamku velike nafte – vrijeme je za promjenu takta“ (doc) 4. MODUL 4.1: faza RAZUMIJEVANJA: Tekst „Medellin: Saga o građanskoj transformaciji“ (doc)	

M4.2: VRIJEDNOST KRITIČKOG MIŠLJENJA ZA ZAJEDNICU

Ciljevi

1. Raspravljati o važnosti kritičkog mišljenja u dinamici zajednice.
2. Formulirati strategije za promicanje kritičkog mišljenja, naglašavajući angažman zajednice.
3. Osigurati praktične alate za nastavnike koji će usmjeravati učenike u primjeni kritičkog mišljenja na izazove zajednice.

Očekivani rezultati

Do kraja modula edukatori odraslih:

1. Analizirati ulogu kritičkog mišljenja u rješavanju pitanja zajednice vezanih uz toleranciju, konfrontaciju, tradiciju i inovacije
2. Olakšati rasprave koje potiču učenike da ispituju svoje perspektive i perspektive drugih.
3. Primijeniti okvire kritičkog razmišljanja u praktičnim scenarijima zajednice.

Proces rada

Faze MIND okvira	Savjeti za aktivnosti/zadatke	Strategije/ metode
 Pobuđivanje	Zamolite učenike da razmisle o tome koje su vrijednosti ključne za snažnu, inkluzivnu zajednicu i napišu svoje odgovore na ploči.	Generiranje ideja
 Ključno propitivanje prethodnog znanja, iskustva i intuicije	Zatim učenici sami razmišljaju o tome koje vrijednosti najviše rezoniraju s njima i njihovom vizijom zajednice.	Krug refleksije
 	Podijelite sudionike u male timove od 3-4 osobe. Svakom timu pošaljite popis za potragu za blagom koji uključuje upute povezane s vrijednostima zajednice i kritičkim	suradničko učenje

Faze MIND okvira	Savjeti za aktivnosti/zadatke	Strategije/ metode
Razumijevanje	razmišljanjem. Učenici mogu objaviti svoje odgovore na Padletu, gdje će svi odgovori biti prikazani na jednom mjestu. To će poboljšati vidljivost i omogućiti organiziraniju i učinkovitiju prezentaciju odgovora. Kontrolni popis za potragu za blagom: • Pronađite mjesto na kojem se ljudi okupljaju kako bi proslavili raznolikost (npr. kulturni centri, javni prostori s muralima koji predstavljaju različite kulture). • Pronađite znak ili prostor koji promiče poštovanje ili inkluzivnost (npr. plakati ili znakovi zajednice koji potiču inkluzivnost, crkve ili hramovi otvoreni za javnost). • Identificirajte resurs za rješavanje sukoba ili podršku (npr. savjetovališta, informativne ploče o lokalnim uslugama podrške). • Uočite znamenitost koja predstavlja građanski angažman ili povijesna postignuća zajednice (npr. plakete, kipovi, gradska vijećnica). • Otkrijte mjesto usmjereno na obrazovanje ili osobni razvoj (npr. javna knjižnica, obrazovni centar u zajednici). • Pronađite primjer javne umjetnosti koja potiče promišljanje ili dijalog (npr. umjetnička djela s društvenim porukama). Pitanja za promišljanje: • Kako te lokacije ili simboli pridonose osjećaju zajedništva? • Koje su vrijednosti po vašem mišljenju predstavljale najviše? Je li bilo teže pronaći neke vrijednosti? • Kako možemo poboljšati našu zajednicu da jednako odražava sve vrijednosti?	Rješavanje problema Grupna rasprava
	Objasnite kako kritičko razmišljanje koristi zajednicama: • Informirano donošenje odluka	Rješavanje problema

Faze MIND okvira	Savjeti za aktivnosti/zadatke	Strategije/ metode
Refleksija i metakognicija	• Potiče toleranciju i inkluzivnost • Rješavanje problema • Smanjuje sukobe i nesporazume • Osnažuje građanski angažman • Čuva kulturne tradicije i inovacije • Pruža vrijednost u radu za opće dobro, posebno u rješavanju osjetljivih tema kao što su tolerancija i kulturne tradicije U parovima, učenici pišu popis scenarija koji zahtijevaju kritičko razmišljanje za pitanja zajednice povezana s tolerancijom ili tradicijom (slavljenje vjerskih ili kulturnih blagdana u javnim prostorima, rješavanje jezičnih barijera u uslugama u zajednici, rukovanje kulturnim kodeksima odijevanja u školama ili na radnim mjestima, balansiranje tradicionalnih i modernih roditeljskih praksi itd.). Koristite popis provokativnih pitanja koja izazivaju učenike da kritički razmišljaju o vlastitim iskustvima: • Je li tolerancija uvijek korisna za zajednicu? • Može li konfrontacija biti znak rasta i napretka u zajednici? • Mogu li tradicije ograničiti inovacije? • Kako zajednice mogu uravnotežiti poštovanje tradicije dok prihvaćaju inovacije? • Kakvu ulogu ima kritičko razmišljanje u određivanju koje tradicije treba očuvati? Koristite vježbu igranja uloga u kojoj sudionici istražuju različite poglede članova zajednice na inkluzivnost i konfrontaciju.	Analiza scenarija Vršnjačka rasprava
  Donošenje odluka i djelovanje	Prilagodba Platna poslovnog modela kroz primjenu vještina kritičkog mišljenja i korištenje Platna poslovnog modela. Identificirajte problem/izazov zajednice koji se odnosi na toleranciju ili tradiciju i upotrijebite predložak Platno	Akcijski plan Poslovni model

Faze MIND okvira	Savjeti za aktivnosti/zadatke	Strategije/ metode
	poslovnog modela kako biste predstavili svoja rješenja za izazov.	
Predloženi materijali za rad (za samostalno učenje i/ili grupno učenje)	Za bolje razumijevanje vrijednosti zajednice: • Zašto su vrijednosti zajednice toliko važne? • Temelj kritičkog mišljenja Razumjeti kritičko razmišljanje i njegovu primjenu u kreativnom kontekstu i kontekstu rješavanja problema: • Gallagher, K. (n.d.). Zaustavite se, surađujte i slušajte: Važnost kritičkog i kreativnog razmišljanja. Western CEDAR. https://cedar.wvu.edu/s2ss/vol4/iss1/4/ • Jónsdóttir, S. B. (2019). Kritičko razmišljanje i angažman u zajednici kroz umjetničke akcije. International Journal of Art & Design Education, 38(3), 700-709. https://doi.org/10.1111/jade.12251 • Saiz, C., & Rivas, S. F. (2023). Kritičko razmišljanje, formiranje i promjena. Journal of Intelligence, 11(12), 219. https://doi.org/10.3390/jintelligence11120219 • Tang, T., Vezzani, V., & Eriksson, V. (2020). Razvijanje kritičkog mišljenja, vještina kolektivne kreativnosti i rješavanja problema kroz razigrane dizajnerske zastoje. U vještinama razmišljanja i kreativnosti (Vol. 37, str. 100696). https://eprints.whiterose.ac.uk/165265/1/Jam_TSC_TT.pdf	
Napomena za edukatore odraslih	Predloženi materijal odabran je kako bi podržao razumijevanje kritičkog mišljenja i njegovu povezanost s razvojem zajednice u neformalnom obrazovanju odraslih. Preporučujemo korištenje predviđenih resursa za podršku ovim ishodima učenja, ali oni se mogu zamijeniti drugim materijalima. Odabir materijala treba prilagoditi iskustvu i potrebama učenika. Neki sadržaji mogu biti prikladni za vođenu nastavu, dok se drugi mogu dodijeliti za samostalno učenje kako bi se istražila tema.	
Materijali za izobrazbu	1. MODUL 4.2: Prezentacija obuke (slajdovi) 2. MODUL 4.2: faza RAZUMIJEVANJA: Kontrolni popis za potragu za blagom (dok.) 3. MODUL 4.2: faza DONOŠENJA ODLUKA i GLUME: Platno poslovnog modela: besplatno preuzimanje dostupno ovdje https://www.strategyzer.com/library/the-business-model-canvas	

M5: VRIJEDNOST KRITIČKOG MIŠLJENJA ZA DRUŠTVO

Kultura i moć: Dijalog pojedinca i djela umjetnosti (aspekt materijalne kulture)

Ciljevi

1. Proširiti razumijevanje kulture kao dijaloga između pojedinca i umjetničkog djela.
2. Naučiti gledati na umjetničko djelo iz različitih perspektiva na temelju vještina kritičkog mišljenja učenika.
3. Naučiti slušati različita mišljenja i izražavati osobna mišljenja pružajući argumente.

Očekivani rezultati

Do kraja modula edukatori odraslih:

1. Moći će razumjeti kulturu kao dijalog između pojedinca i umjetničkog djela.
2. Moći će formirati dijalog s različitim oblicima i izrazima suvremene kulture.
3. Moći će pokazati toleranciju prema drugačijem i nejasnom/neshvatljivom u umjetnosti i kod drugih ljudi.

Proces rada

Faze MIND okvira	Savjeti za aktivnosti/zadatke	Strategije/metode
 Pobuđivanje	Pozovite sudionike da pogledaju slike ● <u>Coffee - U ime želje</u> https://kalvecoffee.com/collections/kolekcijas-bundzas/products/in-the-name-of-desire ● <u>Kristians Brekte "Posveta Džemmi Skulme"</u> https://www.liveriga.com/en/11775-riga-street-art-guide Postavljajte pitanja! ● Koje emocije izazivaju ove slike? ● Što vi mislite o mržnji?	predviđanje

Faze MIND okvira	Savjeti za aktivnosti/zadatke	Strategije/ metode
Ključno propitivanje prethodnog znanja, iskustva i intuicije	Pozovite učenike da podijele svoje iskustvo o umjetničkom djelu koje je rezoniralo s njima i djelu koje je zbunjivalo. Pitajte ih za razlog - ZAŠTO: Što, po vašem mišljenju, utječe na našu percepciju umjetnosti - da neki utječu na nas, a neki ne?	Razmislite - pronađite para - podijelite
Razumijevanje	Dopustite polaznicima da detaljnije istraže temu <i>kulture</i> koristeći novi materijal (tekst) (pročitajte i opravdajte mišljenje prema dodijeljenoj ulozi). - Pročitajte tekst pojedinačno, <i>podcrтайте dijelove rečenice/ključne riječi koje podržavaju ili ne odobravaju prisutnost murala na zidu škole.</i> - U svojoj grupi uloga <i>ponovno pregledajte tekst, usporedite podcrtane informacije, opravdajte izbor, formulirajte argumente kako biste izrazili stav grupe uloga.</i> - Iznijeti mišljenje grupe. - Poticati razmjenu ideja među učenicima, u vezi s utjecajem slikarstva, je li umjetničko djelo provokativno; zašto podiže tako aktivnu razmjenu mišljenja na temelju njihovog kritičkog mišljenja.	Čitanje u ulogama (npr. umjetnik, roditelj, kao predstavnik zajednice, stručnjak za umjetnost, predstavnik gradskog vijeća) Grupna rasprava Rasprava
Refleksija i metakognicija	Omogućiti učenicima da promišljaju i procjenjuju stečene informacije o proučavanim konceptima i povezuju ih sa svojim kritičkim razmišljanjem	Diskusija Glasovanje stopama - izrazite svoje osobno mišljenje prelaskom u DA kut ili NE kut
Donošenje odluka i djelovanje	Dopustite učenicima da izraze ono što su naučili, što su razumjeli i kako će primijeniti ove informacije. Komentar - slažete li se s riječima stručnjaka za umjetnost da "<i>Nažalost, ljudi nisu uvijek u stanju shvatiti jezik umjetnosti, pa umjesto dijaloga dolazi do nesporazuma.</i>"	Sačuvaj zadnju riječ za mene Slobodno pisanje

Faze MIND okvira	Savjeti za aktivnosti/zadatke	Strategije/ metode
	OR „ U suvremenoj umjetnosti sve je moguće, provokacija je uobičajena. » (Povjesničarka umjetnosti Inga Steimane) slažem se Ne slažem se.	
Predloženi materijali za rad (za samostalno učenje i/ili grupno učenje)	Za razumijevanje suvremene umjetnosti kao provokacije i njezinih granica: • https://lr1.lsm.lv/lv/raksts/kulturas-rondo/laikmetigas-makslas-darbi-ka-provokacijas-un-to-robezas.a102009/ Za razumijevanje slika: • https://kalvecoffee.com/lv/collections/makslas-kolekcija/products/in-the-name-of-desire Za razumijevanje rasprave o muralu na zidu ulice: • https://sejas.tvnet.lv/7316419/gleznojums-uz-skolas-sienas-izraisa-diskusijas-socialajos-tiklos Za opće razumijevanje pojma ‘kultura’: • https://www.uzdevumi.lv/p/kulturologija/10-klase/kulturas-jedziens-7090/re-b2abd061-2d38-4478-9741-f7467de23204	
Napomena za edukatore odraslih	Odabrani materijal treba biti ilustrativan u smislu vještina i dispozicija kritičkog mišljenja. Učenici mogu analizirati primjere suvremene umjetnosti koji se smatraju ‘provokativnima’. Odabrani materijal treba objasniti/produbiti/ proširiti/ proširiti razumijevanje kritičkog mišljenja u kontekstu kulture i moći. Predlažemo korištenje našeg izbora materijala. Međutim, moguće je koristiti i druge materijale sličnog značenja. Složenost materijala ovisi o profilu učenika. Neki materijali mogu se dodijeliti za samostalno učenje.	
Materijali za izobrazbu	1. MODUL 5: Prezentacija obuke (slajdovi) 2. MODUL 5: faza RAZUMIJEVANJA: Tekst "Treba li ovaj mural uličnog slikarstva biti na školskom zidu?" (doc)	

Co-funded by
the European Union

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein. Project number: 2023-1-LT01-KA220-ADU-000153426